

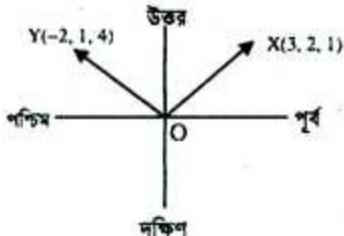
সৃজনশীল প্ৰশ্ন

সময়-২ ঘণ্টা ১০ মিনিট

পূর্ণমান: ৪০

[চৰ্চা] : তাস গালেৰ সংখ্যা প্ৰয়োগৰ পূৰ্ণমান আপৰক, এসকল উভয়কুলো হৰোগোপনহকাৰে পত্ৰ এবং সংক্ষিপ্ত প্ৰয়োগ উভয় দাও, যে কোনো চাৰটি প্ৰয়োগ উভয়ৰ দিকতে হবে।

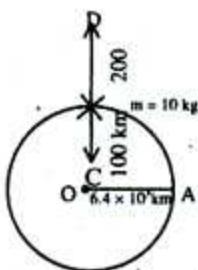
১. ▶

উভয়কুলো X ও Y বিন্দু দুইটি কলেজেৰ অবস্থান নিৰ্দেশ কৰে। O উভয় কলেজেৰ যাদা অবস্থানেৰ সাধাৰণ বিন্দু।

- ক. তাৎক্ষণিক ত্ৰুণ কাকে বলে? ১
 খ. উপৱেৰ দিকে নিকিণু বস্তুৰ গতিবেগ ছাস পায় কেন? ২
 গ. OX ও OY তেকৰহয়েৰ মধ্যকৰ্তী কোণ নিৰ্ণয় কৰ। ৩
 ঘ. OX, OY এৰ তলেৰ উপৱে লম্ব একক ভেটোৰ এবং OY, OX এৰ তলেৰ উপৱে লম্ব একক ভেটোৰ, একই হবে কি? প্ৰয়োজনীয় গাণিতিক বিশ্লেষণেৰ মাধ্যমে যুক্তি দাও। ৪

২. ▶

- ক. তাৎক্ষণিক ত্ৰুণ বলতে কী বুঝি? ১
 খ. ভেটোৰেৰ মান কৰন আপোছাক হয় এবং কেন? ব্যাখ্যা কৰ। ২
 গ. চিত্ৰটি লক্ষ্য কৰ, D অবস্থানেৰ অভিকৰ্মীয় ত্ৰুণগুৰে মান কত? ৩
 ঘ. চিত্ৰে C অবস্থানে যদি $m = 10 \text{ kg}$ তলেৰ বস্তু দিয়ে যাওয়া হয়, তবে এৰ উপৱে পৃথিবীৰ আকৰ্ষণ বলেৰ কোনো পৰিবৰ্তন ঘটিবে কি? গাণিতিক বিশ্লেষণ ব্যাখ্যা কৰ। ৪

$$\begin{aligned} P_x &= 4 \times 10^5 \text{ N} - \text{m}^2 \\ V_x &= 4 \text{ litre} \\ T_x &= 600 \text{ K} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_y &= 8 \times 10^5 \text{ N} - \text{m}^2 \\ V_y &= 8 \text{ litre} \\ T_y &= 650 \text{ K} \end{aligned}$$

চিত্ৰে X ও Y সিলিঙ্গৰ কিন্তু গ্যাস আছে। যাদেৰ ঘনত্ব $p \text{ kg/m}^3$ এবং ভৰ সমান।
 ক. ঘণ্যাক কাজ কাকে বলে? ১
 খ. সকল হারমোনিকই উপসুৰ কিন্তু সকল উপসুৰ হারমোনিক নহয়। ব্যাখ্যা কৰ। ২

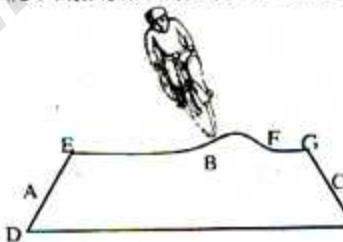
- গ. X ও Y সিলিঙ্গৰ গ্যাসেৰ গড় বৰ্গমূল বেগেৰ তুলনা কৰ। ৩
 ঘ. X ও Y পাত্ৰ দুটিকে একটি নল দ্বাৰা যুক্ত কৰা হৈল গ্যাসেৰ অণুগুলি X পাত্ৰ হতে Y পাত্ৰ যাবে কি? তোমাৰ উভয়ৰে সপক্ষে যুক্তি দাও। ৪
 ৪. ▶ $y_1 = 0.1 \sin\left(200\pi - \frac{20\pi}{17}x\right)$ $y_2 = 0.1 \sin\left(200\pi + \frac{20\pi}{17}x\right)$

উভয়কুলো X ও Y ঘিটারে এবং সময়ৰ সেকেতে ধৰে নিয়ন্ত্ৰিত প্ৰয়োগ উভয় দাও।

- ক. দশা কাকে বলে? ১
 খ. প্ৰতি সেকেতে বীট ৬ বলতে কী বুঝি? ২
 গ. প্ৰথম তৱজীটিৰ তৱজীবেগ নিৰ্ণয় কৰ। ৩
 ঘ. উভয়কুলো তৱজীছৱায়েৰ মধ্যে উপৰিপাতনেৰ ফলে কোন ধৰনেৰ তৱজী সৃষ্টি হবে গাণিতিক বিশ্লেষণেৰ মাধ্যমে তোমাৰ মতামতেৰ ব্যাখ্যা কৰ। ৪

৫. ▶

চিত্ৰটি লক্ষ্য কৰ। এটি একটি পাহাড়। একজন সাইকেল চালাক ইহাৰ উপৱে সাইকেল চালাকৈ। সাইকেলৰ চাকাৰ ব্যাসাৰ ভেটোৰ $\vec{r} = 4\hat{i} - 6\hat{j} + 12\hat{k}$ এবং বলেৰ ভেটোৰ $\vec{F} = 2\hat{i} + 3\hat{j} - 5\hat{k}$

- ক. বীটোৰ কাকে বলে? ১
 খ. ধূৰ বল ও স্থিং স্পন্দন এৰ সাথে দোলনকালেৰ সমৰ্থক স্থাপন কৰ। ২
 গ. সাইকেল চালকেৰ চৰ্ক কত? ৩
 ঘ. DE, EG, GH পথে সাইকেল চালকেৰ অনুভূতি বৰ্ণনা কৰ। ৪
 ৬. ▶ একটি পৰীক্ষাগামৈ দুইটি তাৰ ঝুলানো আছে। প্ৰথম কফেৰ কফ তাপমাত্ৰা 2°C এবং ছিটীয় কফেৰ কফ তাপমাত্ৰা 50°C । ছিটীয় তাৰটি প্ৰথম তাৰ অপেক্ষা ঘোটা। প্ৰথম তাৰেৰ দৈৰ্ঘ্য 1m, ব্যাস 5mm, 3kg ভৰ ঝুলানোৰ ফলে দৈৰ্ঘ্য হল 1 cm এবং ব্যাস 0.01 mm। আবাৰ ছিটীয় তাৰেৰ দৈৰ্ঘ্য 3m, ব্যাস 15 mm, সম ভৰ দেওয়ায় দৈৰ্ঘ্য হল 3 cm এবং ব্যাস 0.03 mm।

- ক. ভেসিবলে কি? ১
 খ. সৱল দোলন গতিৰ অনুৰোধ সমীকৰণটি ব্যাখ্যা কৰ। ২
 গ. প্ৰথম ও ছিটীয় তাৰেৰ পয়সনেৰ অনুপাতেৰ তুলনা কৰ। ৩
 ঘ. তাৰ দুটিৰ মধ্যে কোনটিৰ অসহাতাৰ বেশি বলে তৃমি মনে কৰ? মতামত ব্যাখ্যা কৰ। ৪

সময় — ৩৫ মিনিট পূর্ণমান — ৩৫

বিশেষ চৰ্তাৱ্য : সবৰাৰাহৰত বশনিৰ্বাচনি অভীকার উভয়পথে প্ৰয়োৰ কৃতিক নথৰেৰ বিশ্লেষণতে প্ৰদত্ত বৰ্ণনাবলিত বৃত্তসমূহ হতে সচিল/সাৰ্বিক উভয়ৰে বৃত্তটি বল প্ৰয়োৰ কলম দ্বাৰা সম্পূৰ্ণ ভৱাটি কৰয়। প্ৰতিটি প্ৰয়োৰ মান ১।

১. পদ যখন কানু থেকে পানিতে প্ৰবেশ কৰে তখন বসলে
যাট—

- i. বেগ
ii. কম্পকৰ্ত্তা
iii. তৰজনীদৰ্যা
নিচেৰ কোনটি সঠিক?
(A) i. ii.
(B) i. iii.
(C) ii. iii.

২. যখন পানিতে কিছু ডিটাৱলেট মিশাবো হয় তখন এৰ
পৃষ্ঠাটা—

- (A) বৃক্ষ পাট
(B) ছাম পাট
(C) অপৰিবৰ্তিত ধাকে
(D) শৰ্প হয়

- একটি প্ৰেণিককে শব্দেৰ তীক্ষ্ণতা 10^4 Wm^{-2} । নিচেৰ ৩
ও ৪ নথৰেৰ উভয়ৰ দাও।

৩. শ্ৰেণিককে শব্দেৰ তীক্ষ্ণতা লেভেল কত?
(A) 40 dB
(B) 42 dB
(C) 44 dB
(D) 52 dB

৪. প্ৰেণিককে শব্দেৰ তীক্ষ্ণতা ডিনগুল হলৈ মনুল তীক্ষ্ণতা
হৰে—

- (A) 42.27 dB
(B) 44.77 dB
(C) 46.77 dB
(D) 48.77 dB

৫. T তাপমাত্ৰাৰ আদৰ্শ গ্যাসেৰ কেতো একটি অণুৰ গড়
পতিলক্ষ্য—

- (A) $\frac{2}{3}KT$
(B) $\frac{1}{3}KT$
(C) $\frac{3}{2}KT$
(D) $\frac{1}{2}KT^2$

৬. কোন গ্যাসেৰ মূল গড় বৰ্ণণৰ এবং পৰম তাপমাত্ৰাৰ
সম্পৰ্ক—

- (A) সমানুপত্তিক
(B) বৰ্গমূলৰে সমানুপত্তিক
(C) বৰ্গৰ সমানুপত্তিক

৭. তিচে অনুপৰ্য স্থিৰ তৰজনীতিৰ দৈৰ্ঘ্য কত?

- (A) $\frac{7\lambda}{4}$
(B) $\frac{13\lambda}{4}$
(C) $\frac{15\lambda}{4}$
(D) $\frac{17\lambda}{4}$

৮. সৱল দোলকেৰ সাধায়ে নিৰ্ণয় কৰা যাট—

- (A) মৃত্তিবেগ
(B) পাহাড়েৰ উচ্চতা
(C) মহাকৰ্ষীয় বৃক্ত
(D) পৃথিবীৰ আৰম্ভন বেগ

৯. বায়ুৰ আপেক্ষিক আনুভাৱ কম হলৈ বাঞ্চাবল হৰে—

- (A) দীৰ্ঘ পতিলতে
(B) দৃত পতিলতে
(C) আপেক দীৰ্ঘ
(D) অতিদীৰ্ঘ পতিলতে

১০. কোন স্থিৰ তৰজনো পৰগৱ সুটি নিশ্চয় বিশুলৰ মধ্যবৰ্তী
সূৰত 50 cm। এৰ তৰজনীদৰ্যা কত?

- (A) 50 cm
(B) 100 cm
(C) 150 cm
(D) 200 cm

১১. উকৰে অপৱ নাম কী?

- (A) ঘৰ্ষণ বল
(B) মূল বল
(C) পূৰ্ণ বল
(D) কেন্দ্ৰমুখী বল

১২. $\vec{A} = 3\hat{i} + 2\hat{j} - 6\hat{k}$ ডেক্টেৰ রাশিটিৰ মান কত?

- (A) 9
(B) 7
(C) 49
(D) $\sqrt{7}$

- পদাৰ্থিবজ্ঞান প্ৰথম পত্ৰ : বহুনিৰ্বাচনি অভীক্ষা

বল প্ৰয়োৰ কলম দ্বাৰা সম্পূৰ্ণ ভৱাটি কৰয়। প্ৰতিটি প্ৰয়োৰ মান ১।

১৩. আজৰ একক ডেক্টেৰেৰ ক্ষেত্ৰে—

- i. $\vec{i} = \vec{k} = \vec{k} = \vec{i} = 0$
ii. $\vec{i} = \vec{j} = \vec{k} = \vec{i} = 1$
iii. $\vec{i} \times \vec{i} = \vec{j} \times \vec{j} = \vec{k} \times \vec{k} = 0$

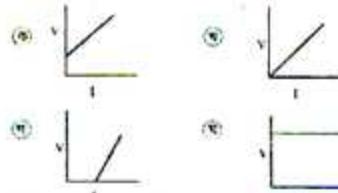
নিচেৰ কোনটি সঠিক?

- (A) i. ii.
(B) i. iii.
(C) ii. iii.
(D) i. ii. iii.

১৪. যদি $\vec{C} = \vec{A} \times \vec{B}$ একই $\vec{D} = \vec{B} \times \vec{A}$ হয় তাহলে $\vec{C}$
এবং $\vec{D}$ মধ্যবৰ্তী কোণ কত?

- (A) 90°
(B) 0°
(C) 180°
(D) 45°

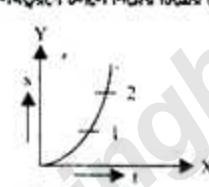
১৫. কোন লেখচিত্ৰতি স্থিৰ অৰপ্থান হতে সহজৱলে
পতিলীল বস্তুৰ চলার পথ নিৰ্বেশ কৰে?

১৬. অনুভূতিক বয়াবৰ নিকিষ্ট বস্তুৰ গতিপথ—

- (A) উপবৃত্তাকাৰ
(B) পৰাবৃত্তাকাৰ
(C) বৃত্তাকাৰ
(D) সৰললৈহিক

১৭. কৃত সহজৱলে চললৈ নিয়েৰ কেতো কোনটি সঠিক?

- (A) লেখচিত্ৰতি একটি প্যারাবোলা

- (B) বস্তুৰ আদিবেগ আছে

- (C) অতিক্রম সূৰত সহজৱেৰ বৰ্গেৰ সমানুপত্তিক

- (D) V_1 ও V_2 পৰস্পৰৰ সমান

১৮. আপৰিক গঠনেৰ জন্য দায়ী বলটি কোনটি?

- (A) ঘৰ্ষণৰ বল
(B) সুবল নিউক্লিয়াৰ বল
(C) সৰল নিউক্লিয়াৰ বল
(D) গুড়িতকৌৰীহিক বল

১৯. একটি চাকাৰ ভৰ 10 kg এবং কচুগতিৰ ব্যাসাৰ্ধ 0.5
m। এৰ জাহতাৰ আৰম্ভ কত?

- (A) 2.5 kg m
(B) 2.5 kg m^2
(C) 5 kg m
(D) 5 kg m^2

২০. সহজৱলীল বল হলো—

- i. মহাকৰ্ষীয় বল
ii. আদৰ্শ পিণ্ড
iii. সাধু বল
নিচেৰ কোনটি সঠিক?
(A) i. ii.
(B) ii. iii.
(C) i. ii. iii.

নিচেৰ অনুজ্ঞান্তি পঞ্জো এবং ২১ ও ২২ নথৰেৰ উভয়ৰ সাও :

একটি ভাৰী বস্তুৰ ভৰ অপৱ একটি হালকা বস্তুৰ
ভৰেৰ বিশুলে। বস্তু দুটিৰ ভৱবেগ সমান।

২১. যাহকাৰ ও তাৰী বস্তুৰ বেগৰ অনুপাত কত?

- (A) $1 : 2$
(B) $4 : 1$
(C) $1 : 4$
(D) $1 : 1$

২২. কৃত দৃটিৰ গতিশীলতিৰ অনুপাত কত?

- (A) $2 : 1$
(B) $1 : 2$
(C) $4 : 1$
(D) $1 : 1$

২৩. ভৰ-গুণে কোনো বস্তুৰ ভৰ 50 kg হলৈ টানে কত?

- (A) 490 kg
(B) 50 kg
(C) 98 kg
(D) 98 N

২৪. পৃথিবীৰ বায়াৰ্থ ছাস পেলৈ g এৰ মান—

- (A) ছাস পাবে
(B) সুস্থ পাবে
(C) অপৰিবৰ্তিত ধাকেৰে
(D) শৰ্প হবে

২৫. সুটি বস্তুৰ মধ্যেকাৰ দূৰত্ব অৰ্ধেক কৰলৈ মহাকৰ
বলেৰ মান—

- (A) হিমু কৰে
(B) চারপুণ কৰে
(C) চারপুণ বাবে
(D) চারপুণ বাবে

২৬. এৰ মান কোথায় সৰ্বাধিক?

- (A) শৰূ
(B) কেন্দ্ৰে
(C) কেন্দ্ৰেৰ চৰায়া

২৭. পৃথিবীৰ সূত্ৰবেগ কত?

- (A) 11.2 km s^{-1}
(B) 11.6 km s^{-1}
(C) 11.4 km s^{-1}
(D) 11.8 km s^{-1}

২৮. পৃথিবীৰ সূৰ্যোৰ চাৰিসিকে উপবৃত্তাকাৰৰ পথে পৰিবৰ্তন
কৰছে—। এই সূৰ্যটি কে প্ৰদাৰ কৰেন?

- (A) নিউটন
(B) কেপলাৰ
(C) কেপলাৰ
(D) গ্যালিলিও

২৯. পিণ্ডং এ সঞ্চিত শক্তি হচ্ছে—

- i. বিভূত শক্তি
ii. রাসায়নিক শক্তি
iii. যান্ত্ৰিক শক্তি
নিচেৰ কোনটি সঠিক?
(A) i. ii.
(B) ii. iii.
(C) i. ii. iii.
(D) i. ii. iv.

৩০. কোন তৰলেৰ পৃষ্ঠালভি সংখ্যাগতভাৱে পৃষ্ঠাটানে—

- (A) অৰ্ধেক
(B) মান
(C) হিমু
(D) তিমুণ

৩১. যেসৰ তৰল কাঁচকে ভেজাই না তাদেৰ স্লশ কোণ—

- (A) প্রায় 90°
(B) প্রায় 60°
(C) 90° এৰ চেয়ে ছেটি
(D) 90° এৰ চেয়ে বড়

৩২. পানিৰ পৃষ্ঠাটাৰ ছাস পায়—

- i. তাপমাত্ৰা ছাস পেলৈ
ii. তাপমাত্ৰা বৃক্ষ পেলৈ
iii. সাক্ষনেৰ ফেনা মিশালৈ
নিচেৰ কোনটি সঠিক?
(A) i. ii.
(B) ii. iii.
(C) i. ii. iii.

৩৩. কোন পদক্ষেত্ৰি ইয়ে এৰ গুণাকৰ সৰচেয়ে বেশি?

- (A) তামা
(B) ইস্পাত
(C) সোনা

৩৪. কোনো স্থানে সুটি সৱল দোলকেৰ দোলনকালেৰ

- অনুপাত $2 : 3$ । হলৈ এদেৰ কাৰ্যকৰ দৈৰ্ঘ্যৰ অনুপাত
হৰে—

- (A) $2 : 1$
(B) $4 : 9$
(C) $9 : 4$
(D) $1 : 1$

৩৫. উৎসৱেৰ কম্পাঙ্গেৰ সাথে শব্দেৰ পৃষ্ঠাটাৰ সম্পৰ্ক কেমতি?

- (A) $1 \times f$
(B) $1 \times \frac{1}{f}$
(C) $1 \times \frac{1}{4}$
(D) $1 \times \frac{1}{2}$